

Diplomová práce: *Albert Camus et Franz Kafka, les héros de l'absurdité*

Autor: Daniel Hanšpach

Vedoucí: PhDr. Catherine Ebert-Zeminová, PhD.

Oponent: Dr., PhDr. Renata Listíková, MCF.

Ve své diplomové práci, která je de facto komparativní, si Daniel Hanšpach zvolil téma na pomezí literatury a filosofie: pojem absurdity či absurdna, tak jak zakládá a živí díla a myšlení dvou klíčových autorů XX. věku, Alberta Camuse a Franze Kafky. Autor této studie, jež se soustředí na Camusova *Cizince* a Kafkův *Proces*, nejprve vstupuje do jakési „archeologie“ ústředního pojmu svého textu, aby vzápětí přešel k přemítání nad tím, jaké okolnosti nejrůznějšího druhu přivedly oba zkoumané autory k existenciální perspektivě a k existencialistickému pojetí člověka, přičemž si zvolil docela originální úhel pohledu: samotné autory sblíží s jejich vlastními postavami nahlížeje na ně jako na „figury“ sui generis – jako na absurdní (anti)hrdiny životů, v nichž rozhodně prvky absurdna vzhledem k dějinám XX. století nechyběly. Při studiu myšlenkových filiací se D. Hanšpachovi daří udržet rovnovážný pohled na míru filosofických vlivů, které na Camuse a Kafku působily, a na míru osobitosti díla každého z nich – mám na mysli především to, že neupadá do deterministické „vlivologie“ a dostatečně postihuje svébytnost jak *Cizince* a *Procesu*, tak jejich ideového pozadí. Zrovna tak vyváženě jeho reflexe postihuje jak filosofické, tak estetické kvality obou textů a jejich vzájemnou provázanost, což není právě v případě existencialismu, natolik propojeného s literaturou, lehké.

Skrze rozbor obou románových protagonistů a situací, jimž ve fiktivních universech čelí, analyzuje typicky existencialistická témata jako postavení jedince v odcizeném a odcizujícím světě, úzkost, vědomí smrtelnosti, nepřítomnost Boha a jakékoli jiné vnější a vyšší normotvorné a „hodnototvorné“ instance, míru ovlivnitelnosti tohoto vnějšího světa, existenci coby určitý druh exilu či dokonce exodu, střet individua a společenství, střet individuálního a kolektivního morálního kodexu, ale především vinu, trest a v návaznosti na krajní situace, v kterých se Meursault a Josef K. ocitají, také nesrozumitelnost světa, jež je nemožností porozumět světu z takové ontologické struktury pobytu (Dasein), která je právě každému z nich vlastní, ba již oba právě neredukovatelně *jsou*.

Autorovi diplomové práce se rovněž poměrně dobře daří rozkrývat tuto problematiku s pomocí odkazů na duchovní dědictví onoho existencialisty avant la lettre, jímž byl Dostojevski, a s využitím některých filosoficko-antropologických konceptů. S jejich „aplikací“, jakkoli je někdy „epizodická“, si D. Hanšpach poradil relativně dobře navzdory tomu, že se s nimi dostal do kontaktu až v pozdních stádiích práce, poznamenaných jistou časovou tísní.

Ta je také příčinou toho, že v textu přetrvaly některé vady a prohřešky, zejména syntaktické: s větnou strukturou se autor potýkal od počátku, ale také v tomto směru učinil velmi výrazný pokrok. Je však zřejmé, že tato oblast je pro něho problematičtější a že na ni bude muset ve svém dalším

profesně osobnostním vývoji zaměřit značné úsilí. Z textu se bohužel nepodařilo zcela vymýtiti ani chyby jazykové, především pravopisné a gramatické, ke kterým se tu a tam přidají rovněž překlepy a dokonce i lexikální zkomoleniny – i v tomto směru se má autor ještě hodně co učit, mimo jiné i sebekázní, pečlivosti a důslednosti.

Mutatis mutandis se však D. Hanšpach podjal svého úkolu nejen s nespornou badatelskou poctivostí, nýbrž i s úsilím obohatit danou tematiku o osobní přínos, se značným přehledem po její filosofické dimenzi, s hloubavostí a s otevřeností vůči novému, jakož i s potřebou a schopností být tomuto novému otevřen: proto si jeho práce zaslouží být doporučena k obhajobě, proto ji také k obhajobě doporučuji.

Praha, 17.1.2010

PhDr. Catherine Ebert-Zeminová, PhD.

